

**Załącznik
do Uchwały Nr XII/70/2019
RADY GMINY BANIE MAZURSKIE
z dnia 19 grudnia 2019 r.**

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Banie Mazurskie
na lata 2019 – 2021**

I. Wprowadzenie

Rodzina to podstawowa komórka społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, która oddziałuje na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Zdrowy system rodzinny opiera się na prawidłowych relacjach międzyludzkich. Daje szansę wzrostu i rozwoju fizycznego, emocjonalnego i duchowego każdemu z jej członków. Dzięki temu skutecznie przeciwdziała niekorzystnym zjawiskom, zarówno w okresie dzieciństwa, adolescencji i w życiu dorosłym.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina, konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło zaspokojenia podstawowych potrzeb rozwojowych. Mając na uwadze złożoność systemu rodzinnego, zachodzących w nim oddziaływań, należy pamiętać o tym, że występujące trudności są uwarunkowane wieloczynnikowo w związku z tym wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Uzależnienia, przemoc, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne przyczyny dezorganizacji życia rodzin i ich czasowej lub trwałej dezintegracji.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Banie Mazurskie do 2020 roku.

II. Diagnoza

Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich aktualnie znajduje się 89 rodzin z dziećmi, w których wychowuje się 190 dzieci.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS.

rodziny	liczba rodzin
z dziećmi do 18 r. ż. w tym:	89
wielodzietne	22
niepełne	22

Tabela nr 2. Rodziny objęte pomocą GOPS z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie.

	Liczba dzieci w rodzinie					
	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci
liczba rodzin	19	42	19	7	1	1

Najczęstszym powodem do korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są niskie dochody, bezrobocie a także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z uwagi na wiejski charakter

gminy osoby w wieku produkcyjnym mają ograniczone szanse na zdobycie zatrudnienia na naszym terenie.

Ogromnym problemem jest także dostęp do wszelkiego rodzaju poradni i placówek specjalistycznych. Sytuacja taka nie ułatwia rozwiązywania problemów naszych rodzin.

Edukacja szkolna w gminie Banie Mazurskie realizowana jest w 2 szkołach podstawowych.

W sytuacji skrajnej, krytycznej ze względu na bezpieczeństwo dziecka i jego szeroko pojęte dobro, rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza rodzicielska zostaje ograniczona i pod nadzorem kuratora. Ponadto w niektórych sytuacjach sąd decyduje o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

III. Analiza SWOT

Realizacja programu na terenie Gminy Banie Mazurskie

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Wyszkolona kadra pracownicza. 2. Dobra współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny. 3. Realizacja programów osłonowych i profilaktycznych. 4. Zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny. 5. Otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym. 6. Działanie lokalnych jednostek organizacyjnych instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz lokalnego wsparcia. 7. Działalność Punktu Konsultacyjnego – dostęp do pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej.	1. Zbyt mała aktywność i gotowość ze strony społeczności lokalnej do współpracy. 2. Brak wczesnej diagnostyki problemów rodziny. 3. Brak wolontariatu. 4. Niewystarczające środki finansowe na szerszą skalę działań na rzecz rodzin.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Możliwość pozyskania środków finansowych z zewnętrznych źródeł finansowania. 2. Rosnąca świadomość społeczna. 4. Rozszerzenie usług specjalistycznych Punktu Konsultacyjnego. 5. Zabezpieczenie ciągłości zatrudnienia asystenta rodziny.	1. Złożoność problemów. 2. Niespójne przepisy prawa. 3. Dewaluacja wartości rodzinnych. 4. Degradacja relacji rodzinnych.

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich,
- Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Gołdapi,

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baniach Mazurskich,
- placówki oświatowe,
- policja,
- placówki służby zdrowia,
- sądy i kuratorzy sądowi,
- zespół interdyscyplinarny.

IV. Adresaci

Adresatami Programu są rodziny z terenu gminy Banie Mazurskie przeżywające trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, którym powierzono wychowanie dzieci na mocy ustawy o pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności – rodziny wymagają pomocy w zapewnieniu harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej ich dzieci. Szczególnej uwagi i pomocy specjalistycznej wymagają dorośli, mający trudności z prawidłowym pełnieniem ról rodzicielskich. Jest to czynnik determinujący jakość relacji ich dzieci z rówieśnikami oraz innymi dorosłymi. Zachowanie dziecka znacząco wykraczające poza normy współżycia społecznego najczęściej jest objawem, manifestacją problemów występujących w rodzinie. Zazwyczaj negatywne zachowania ujawniają się w szkole i przekładają się na niskie wyniki w nauce lub znaczące trudności w funkcjonowaniu społecznym.

Należy pamiętać o złożoności czynników warunkujących jakość funkcjonowania rodzin. Niskie dochody, powodujące sytuację, w której nie będzie ona w stanie własnym staraniem zaspakajać podstawowych potrzeb życiowych, to tylko jeden z czynników prowadzących do dezintegracji rodziny i wykluczenia społecznego. Dodatkowymi problemami są często alkoholizm, narkomania, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiece i wychowywaniu przyszłych pokoleń, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków i lokalnej społeczności. Dobrostan rodziny stanowi o kondycji lokalnej społeczności, o jej stanie zdrowia, osiągnięciach, sukcesach, dążeniach, odpowiedzialności za siebie i innych. Podejmowanie prób osiągnięcia, początkują proces pozytywnych zmian w zakresie postaw, dążeń i realizacji założonych celów.

V. Cele gminnego programu

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.
2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących.
3. Wspieranie dorosłych – mieszkańców gminy w prawidłowym pełnieniu ról rodzicielskich.

VI. Zadania

Cel szczegółowy 1 Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.	
Zadania	Wskaźniki realizacji działań
1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom	- liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą
2. Objęcie dożywianiem dzieci i uczniów oraz rodzin wymagających takiej pomocy	- liczba dzieci korzystających z posiłków, - liczba rodzin korzystających z pomocy Banku Żywności

3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	- liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem
4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej	- liczba osób dorosłych i dzieci przebywających w placówkach
5. Zabezpieczenie środków na współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczej – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczej – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach, - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.

Cel szczegółowy 2.

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących.

Zadania	Wskaźniki realizacji działań
1. Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	- liczba rodzin objętych działaniami, - liczba i rodzaj działań.
2. Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zespołem interdyscyplinarnym	- liczba rodzin objętych działaniami, - liczba i rodzaj działań.
3. Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia	- liczba i rodzaj działań.
4. Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy.	- liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy. - liczba godzin udzielonego poradnictwa
5. Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo poprzez wzmocnienie funkcji rodziny oraz ról rodzinnych przez asystenta rodziny lub pracowników socjalnych.	- liczba wspieranych rodzin
6. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców.	- liczba rodzin objętych monitorowaniem.

Cel szczegółowy 3.

Wspieranie dorosłych – mieszkańców gminy w prawidłowym pełnieniu ról rodzicielskich.

Zadania	Wskaźniki realizacji
7. Rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego o: - świadczenie poradnictwa i terapii w zakresie uzależnienia od alkoholu przez instruktora terapii uzależnień, - realizowanie edukacji prawnej kierowanej do dzieci, młodzieży i dorosłych w instytucjach na terenie gminy, np. gminny ośrodek pomocy społecznej,	- liczba osób korzystających z pomocy specjalistycznej, - liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny,
8. Zabezpieczenie przez Gminę środków finansowych gwarantujących ciągłość zatrudnienia asystenta rodziny.	

VII. Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Banie Mazurskie, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. Monitorowanie

Koordynatorem Gminnego Programu wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy Banie Mazurskie sprawozdań z realizacji Programu, sporządzanych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Stefania Urbańska
Stefania Urbańska